

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Vastine
26.11.2020

VN/24371/2020

1/2

Viite HE 229/2020 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 11 luvun 4 b §:n sekä eräiden työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Vastinepyyntö työ- ja elinkeinoministeriölle

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä kirjallista vastinetta seuraavista kysymyksistä:

- 1) perusteet sille, miksi ei jatkoa säännökselle siitä, ettei työnhaku päättyisi sen vuoksi, että verkkopalvelussa ei ole vastattu palvelutarpeen arvioimiseen liittyviin kysymyksiin tai laadittu luonnosta työllistymissuunnitelmaksi (erityisesti sitä taustaa vasten, että verkkopalvelu samankaltainen kuin aiemmin);
- 2) perusteet yrittäjien työmarkkinatukea koskevan muutoksen voimassaololle 31.3.2021 asti eikä esimerkiksi 30.6.2021 asti.

Työ- ja elinkeinoministeriön vastine

Työnhaun käynnistäminen verkkopalvelussa ja työnhaun voimassaolo

Työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoittaudutaan pääosin verkkopalvelun kautta. Verkkopalvelu ohjaa työnhakijaksi ilmoittautuvaa henkilöä antamaan määräajassa riittävät tiedot palvelutarpeen arvioimista varten sekä laatimaan luonnoksen työllistymissuunnitelmaksi. Jos työnhakija ei toteuta verkkopalvelussa edellytetyjä toimia määräajassa, työnhaun voimassaolo päättyy. Työnhaun voimassaolon päättyminen päättää myös henkilön oikeuden työttömyysetuuteen.

Verkkopalvelussa ilmoitetaan mahdollisimman selkeästi henkilöltä vaadittavista toimituksista, niiden määräajoista ja määräaikojen noudattamatta jättämisestä. Verkkopalvelussa ilmoitetaan työnhakijalle, jos vaaditut toimet ovat tekemättä. Työnhakija saa kyseisen ilmoituksen myös silloin, kun työnhakija kirjautuu ulos palvelusta. Tästä huolimatta työnhaun voimassaolo voi päättyä työnhakijan erehdyttyä siitä, mitä häneltä edellytetään.

Keväällä 2020 covid-19-pandemian alettua työnhakijaksi ilmoittautui verkossa suuri määrä henkilöitä, joilla ei ollut aiempaa kokemusta verkkopalvelun käyttämisestä, minkä arvioitiin lisäävän niiden tilanteiden määrää, joissa työnhakija erehtyy siitä, mitä häneltä edellytetään. Samanaikaisesti työ- ja elinkeinotoimistoilla ei ollut tavanomaisia mahdollisuuksia opastaa ja neuvoa verkkopalvelun käytössä resurssien rajallisuuden takia.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2020) väliaikaisen muutoksen johdosta työnhaun voimassaolo ei pääty verkkopalvelussa palvelutarpeen arvioimiseksi tarpeellisten tietojen antamisen ja työllistymissuunnitelmaluonnoksen laatimisen laiminlyöntiin. Muutos on voimassa ajalla 1.5.—31.12.2020. Muutos on tehty verkkopalvelun käytössä tapahtuvien erehdysten ja niihin liittyvien työnhaun voimassaolon päättymisten välttämiseksi sekä työ- ja elinkeinotoimistojen selvittelytyön vähentämiseksi tilanteessa, jossa työnhakijoiksi ilmoittautui poikkeuksellisen paljon uusia työnhakijoita.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan työnhaun voimassaoloa koskevan muutoksen voimassaoloa ei ole perusteltua jatkaa nykyisessä pandemiatilanteessa, koska uusien työnhakijoiden määrän ei arvioida nousevan yhtä äkillisesti ja yhtä suuressa määrin kuin keväällä pandemian alettua. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimistojen käsittelytyöresurssia on samanaikaisesti lisätty pandemian aikana, jotta työ- ja elinkeinotoimistot voivat huolehtia työnhakijaksi ilmoittautumiseen ja työttömyysetuuden työvoimapolitiisiin edellytyksiin liittyvistä tehtävistä.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa kuitenkin, että työnhakijoiden palveluiden järjestämiseksi ja toimeentulon turvaamiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota verkkopalvelun kehittämisessä sen käytettävyyteen.

Yrittäjien työmarkkinatukioikeus

Hallitus esittää, että yrittäjän työmarkkinatukea koskevan säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.3.2021 asti.

Työ- ja elinkeinoministeriön arvion mukaan siitä huolimatta, että covid-19-pandemian odotetaan jatkuvan, sen kehittymistä tulevina kuukausina ei voida tarkasti ennustaa. Tämän johdosta yrittäjän työmarkkinatukea koskevan säännöksen voimassaolon jatkaminen on työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan perusteltua 31.3.2021 asti. Mikäli pandemiasta johtuvia uusia rajoituksia joudutaan asettamaan ja yritysten edellytykset taloudelliselle toiminnalle heikkenevät, tilannetta on arvioitava uudelleen.

Laati: hallitussihteeri Eeva Vartio